

Cumün da Lavin
7549 Lavin

Charta racumandada

A la Regenza
dal Chantun Grischun
Chasa Grischa

7000 C u o i r a

Lavin, als 10 da december 1983

Posiziun dal Cumün da Lavin
davart la dumanda d'üna colliaziun sgüra d'inviern
Engiadina bassa - Partens/Tavo

Fich stimà sar president,
fich stimats signuors cusgliers guvernativs

Il Cumün da Lavin - e quai tant l'autorità cumünala co eir l'intera populaziun - ha contribui cun spiert critic-constructiv a concretisar essenzialmaing il postulat d'üna megladra colliaziun dal trafic in e cun l'Engiadina bassa. Da prüm'innan ha'l eir accompagnà activamaing e cun viv interess l'elavuraziun dals progets Flüela e Vereina. In consequenta cuntinuaziun da quist'actività accumuln nus gugent Lur giavüsch da vulair tour posiziun i'l ram da la procedura da consultaziun ch'Els han inizià cun Lur decisiun dals 5 da lügl 1983. L'externaziun da nos parair cha nus Tils preschantain quattras ais üna cumplettaziun da nossas comunicaziuns ufficialas precedaintas (vair p. ex. agiunta nr. 1) e la conclusiun da consideraziuns vastas, detagliadas e madüras, fattas democrati-camaing in plain pisser per l'avegnir da nossa regiun.

Cun nossa resposta al di d'hoz respettain nus il termin correspundent ch'Els han fixà per tour posiziun concedand tras la charta dal president da la Regenza dals 28 da november 1983 a nos Cumün üna prolungaziun excepziunala fin als 10 da december 1983.

1. Procedura

Cun Lur charta dals 8 da lügl 1983 han Els suottamiss als adressats da Lur consultaziun in tuot ses dumandas per tour posiziun. Fand valair cha "l'Engiadina bassa e la Val Müstair hajan la pussibilità da sforzar üna colliaziun sgüra d'inviern be schi sustegnan cun forzas unidas üna varianta" (missiva PEB/CRVM, pag. 22) han las duos organisaziuns regiunalas Pro Engiadina bassa (PEB) e Corporaziun regiunala Val Müstair (CRVM) dat inavant a las votantas e'ls votants be duos da las ses dumandas. Impustüt han ellas privà a las votantas e'ls votants da la pussibilità da dir lur parair davart la qualità da las duos variantes progettadas (dumanda nr. 2 da la Regenza) e da s'exprimer davart alternativas pussiblas als duos progets officials "Flüela" e "Vereina" (dumanda nr. 6 da la Regenza).

./.

Cun quai han la PEB e la CRVM da bel principi impedi consciaintamaing a las votantas e'ls votants da tour posiziun disferenzchadamaing in quista chosa importantischma, uschè cha'l resultat da la votaziun consultativa regiunala dals 9 da november 1983 nu po resplender in möd cler e precis la voluntà publica effectiva. Il Cumün da Lavin ha protestà officialmaing e publicamaing cunter quista disposiziun na democratica tant inadattada co eir ingüsta (vair agiunta nr. 2). El ha implü decis da dar a sias votantas e seis votants la pussibilità da vuschar illa radunanza dals 9 da november 1983 a man da las cedlas da votaziun preschantadas da la PEB, ma eir a man da cedlas cumünalas chi cuntegnan tuottas ses dumandas da la Regenza (vair agiunta nr. 3).

2. Resultat da las votaziuns consultativas

A la radunanza cumünala dals 9 da november 1983 han tut part 63, dimena 45% da las 142 persunas cun dret da vuschar da nos cumün. Quista partecipaziun ais plütost ota, schi's tegna debitamaing quint dal fat cha nus vain in nos cumün bainquants attempats chi nu van regularmaing plü a vuschar e plüs giuvenils chi sun davent dūrant l'eivna.

L'esit numeric da la votaziun consultativa regiunala e cumünala ais da relevar da noss protocols da votaziun seguaints:

2.1. Votaziun consultativa regiunala (vair tabella pag. 3)

2.2. Votaziun consultativa cumünala (vair tabellas pag. 4 e 5)

3. Remarchas commentativas

Quista blerüra da cifras sto gnir cumplettada cun ün pēr remarchas commentativas per render daplü güstizia a la voluntà publica effectiva da nos Cumün. Las cumplettaziuns seguaintas nu sun però brichafat interpretaziuns libras dal resultat; ellas correspuondan bleranzi exactamaing a l'opiniun predominanta da la radunanza cumünala statta expressa illa discussiun precedainta a la votaziun consultativa.

3.1. A dumanda nr. 1

Illa votaziun consultativa regiunala han 49% dals partecipants dit da schi pro la dumanda da la necessità d'üna colliaziun sgüra d'inviern Engiadina bassa - Partens/Tavo; 24% han dit da na e 27% s'han abstgnüts da la vusch. Percunter han 74% dals partecipants sustgnü illa votaziun consultativa cumünala il propöst d'üna simila colliaziun; 15% han eir quia negà la necessità d'ün tal proget ed 11% han laschà avert quista dumanda.

Quista differenza evidainta i'l resultat nun ais absolutamaing brich üna cuntradiciun. Ella as lascha declerar logicamaing tras il fat incontestabel cha la fuorma da dumanda da la PEB implichescha expressamaing e cun plain'intenziun la pretaisa d'üna colliaziun a tschientpertschient sgüra d'inviern e nu spordscha ingün'otra schelta co quella da duos progets a l'ingranda. Cuntrari a quai ais la dumanda correspudenta i'l context da la votaziun consultativa

VOTAZIUN CONSULTATIVA REGIONALA DALS 9 DA NOVEMBER 1983

CONCERNENT VEREINA / FLÜELA

DUMANDA NR. 1: "Sun Els da l'avis ch'üna colliaziun sgüra d'inviern da l'Engiadina Bassa - Partens/Tavo correspuonda ad üna necessità?"

Numer da personas cun dret da vuschar	Cedlas da votaziun regionalas scumpartidas	Cedlas da votaziun regionalas entradas	Cedlas da votaziun regionalas chi nu vegnan in consideraziun		Cedlas da votaziun regionalas chi vegnan in consideraziun	SCHI	NA
			vödas	na valablas			
142	63	63	17	0	46	31	15

17

Partecipaziun: ...45... %

DUMANDA NR. 2: "A chentüna da las duos variantas (Vereina o Flüela) dan Els la preferenza?"

Numer da personas cun dret da vuschar	Cedlas da votaziun regionalas scumpartidas	Cedlas da votaziun regionalas entradas	Cedlas da votaziun regionalas chi nu vegnan in consideraziun		Cedlas da votaziun regionalas chi vegnan in consideraziun	VEREINA	FLÜELA
			vödas	na valablas			
142	63	63	32	3	28	25	3

35

Partecipaziun: ...45... %

Il Cuvi:

Otto Gaudenz

L'actuar:

Emil Filli

VOTAZIUN CONSULTATIVA CUMÜNALA DALS 9 DA NOVEMBER 1983

CONCERNENT VEREINA / FLÜELA

Numer da persunas cun dret da vuschar	Cedlas da votaziun cumünalas scumpartidas	Cedlas da votaziun cumünalas entradas	Cedlas da votaziun cumünalas chi nu vegnan in consideraziun		Cedlas da votaziun cumünalas chi vegnan in consideraziun	Partecipaziun in %
			vödas	na valablas		
142	63	63	2	0	61	45%

2

DUMANDA	vöd	SCHI	NA
Nr. 1 <i>Sun Els da l'avis cha la colliaziun sgüra d'inviern da l'Engiadina Bassa - Partens/Tavo correspuonda ad üna necessità ?</i>	7	47	9
Nr. 2 <i>Sun las duos variantas progettadas bunas, cumpletas e congualablas ?</i>	16	14	33
Nr. 3 <i>A chenüna da las duos variantas preschantadas esa da dar la preferenza, resguardond ils sequaints püts da vista: - per motivs economicš e da politica da concurrenza; - our da la vista da böts da planisaziun, da la planisaziun dal trafic e da l'economia regiunala; - our da la vista da la natura e da la protecziun da la patria; - ed our da la vista da la protecziun da l'ambiant ?</i>	40	VEREINA	FLÜELA
		22	1
Nr. 4 <i>A che varianta esa da dar la preferenza per gnir maister cul trafic regiunal e quel surregiunal ?</i>	40	21	2

DUMANDA	vöd	VEREINA	FLÜELA
Nr. 5 <i>A chenüna da las duos variantas in dumonda esa da dar la preferenza, resguardond tuot ils püts da vista ?</i>	36	24	3
Nr. 6 <i>Daja ün'alternativa a quists duos progets chi füss amo plü realistica, plü bunmarchada e plü simpla per raggiundscher il böt d'üna colliaziun sgüra ?</i>	25	SCHI	NA
		23	15

DUMANDAS NR. 6.1., 6.2. e 6.3.:

Vereina sainza via rodlanda	Flüela "moderà"
24	14	1

Il cuvi:

Otto Gaudenz

Otto Gaudenz

L'actuar:

Emil Filli

Emil Filli

cumünala bler main determinada. Quista concepziun nun insista sün üna sgürezza d'inviern absoluta ma lascha invezza avert la pussibilità da progets alternativs i'l sen d'üna colliaziun plü realistica e simpla sco eir e surtuot plü cunvgnainta ed ütila.

D'accentuar specialmaing ais il fat cha pür suot quista cundiziun da la definiziun plü vasta da la mera ha l'approvaziun da la prüma dumanda chattà üna magiurità clera da tuot ils partecipants. Ultra da quai sto gnir resguardà eir quia debitamaing cha las cedlas restadas vödadas nu derivan da persunas cun opiniuns intschertas; ellas sun bleranzi da qualificchar sco votums da protesta cunter l'agir da la PEB o resp. e d'opposiziun cunter ils duos progets officials.

L'argumaint essenzial per quist consentimaint reservà e cundiziunà ais il pisser motivà cha culla realisaziun d'ün dals duos progets officials nos cumün e nossa regiun pudessan gnir irresistibelmaing innundats e stendschantats dal trafic, sco eir exposts sainza protecziun effectiva ad ün sforz da svilup schmasürà. L'intenziun ais quella da contribuir ad evitar a temp cha l'idea salüdaivla d'üna promoziun armonica da noss'economia regiunala nu possa a la fin finala avair ün cuntereffet destructiv sün la structura culturala e sociala quia plü intacta co utrò.

3.2. A dumanda nr. 2

In quai chi riguarda la dumanda importanta da la qualità da las duos variantas progettadas retegna la magiurità dals partecipants a la votaziun consultativa cumünala ils progets preschantats per ne buns ne cumplets. Illa deliberaziun da quista dumanda ha il Cumün da Lavin miss insembel ün'intera glista da pretaisas ch'el Tils suottametta quattras suot cifra 5. da quista posiziun per l'approvaziun.

3.3. A dumandas nr. 3, 4 e 5

Il fat cha fin a 64% dals partecipants s'han abstgnüts da la vusch pro quist complex da dumandas ais per part bainschi ün segn ch'üna tala valütaziun cumparativa ais ün'intrapraisa sten pretensiusa. Da tschella vart sto'l però eir gnir qualificchà sco ün'ulteriura manifestaziun da l'opposiziun cunter las duos variantas progettadas. Tuottüna han ca. 38% dals partecipants a la votaziun consultativa regiunala e cumünala dat la preferenza al concept d'üna colliaziun tras il Vereina. Il proget official dal Flüela ais gnü sustgnü be da 4% dals partecipants.

3.4. A dumanda nr. 6

Fingià il fat cha la radunanza cumünala ha decis cun granda magiurità da las vuschs da vulair proceder pro la consultaziun in möd disferenzchà, mettand in votaziun ouravant tuot eir la dumanda nr. 6, manifestescha üna tscherta tendenza da nos Cumün a favur d'ün proget alternativ chi maness per nossa regiun eir d'inviern ad üna adequatamaing meglära colliaziun. Concretamaing dan expressiun a quista voluntà 23 votantas e votants. In fat e vardà han però 39 persunas, dimena 62% dals partecipants, respus quista dumanda in sen affirmativ; quista cifra as dà nempè our da la

somma da las indicaziuns pro las dumandas nr. 6.1., 6.2. e 6.3.. Implü figüreschan natüralmaing tanter quels 15 chi negheschan la pussibilità d'alternativas eir da quellas vuschs chi refüsan in-somma la necessitè d'üna megladra colliaziun.

Sco alternativas sun stattas preschantadas e discussas las ideas concepziunalas da "Flüela 'moderà'" d'üna vart e da "Vereina sainza via rodlanta" da l'otra vart. Intant cha'l concept "Flüela 'moderà'" ha obtgnü 14 vuschs, ha quel da "Vereina sainza via rodlanta" raggiunt üna magiuritè da 24 vuschs.

Il concept "Flüela 'moderà'" correspuonda plü o main a l'idea cuntschainta d'ün proget sco quai ch'el ais gnü preschantà dal comité d'iniziativa "Flüela realistic" da Tavo. Il concept d'ün "Vereina sainza via rodlanta" ais percunter gnü tut in consideraziun e miss in votaziun unicamaing a Lavin. I para perquai d'esser a seis lö da preschantar almain ils trats fundamentals da quist concept in ün agen chapitel da quista posiziun.

4. Il concept Vereina sainza via rodlanta

La mera da quist concept ais congruenta cun la seguainta maxima formulada da la gruppa da lavur interdepartementala in seis rapport dal 1983: "Wenn eine neue, dann braucht die Region Unterengadin/Münstertal eine massvoll bessere Erschliessung, wobei massvoll jene Qualität und Quantität bedeutet, die die neue Verbindung zur Chance, nicht aber zur Bedrohung macht" (pag. 57). Consequentamaing voutan ils aderents da quist concept cumbatter cunter mincha proget d'üna autostrada, ch'ella saja concepida convenziunalmaing sco via, obain apunta sco via rodlanta sün binaris. La lingia da viafier dal Vereina sainza via rodlanta correspundess a quella da l'Alvra. Las staziuns specialas a Clostra e Lavin/Susch, insembel cun tuot ils implants da charg e dis-charg dad autos e l'exclusiv material rodlant da transport d'autos tanter Clostra e Lavin nu fessan in quista concepziun plü dabsögn. Invezza da quai füss da s-chaffir üna pussibilità funcziunala da transportar autos sün chars chi pon trafichar süll'intera rait da la Viafier retica. Ils simpels indrizs necessaris pel charg e dis-charg da la vart da l'Engiadina pudessan gnir realisats p.ex. a Zernez e Scuol. Quista soluziun vess l'avantag implü cha'ls autos pudessan gnir transportats tras il Vereina eir cur cha la via d'Engiadina ais serrada causa privel da lavinas o boudas. Suot circumstanças normalas vess il trafic d'autos da's splajar sur il Flüela chi stuvesse gnir tgnü avert sco fin qua, ed ultra da quai sgürà cunter ils plü grands privels. Cuntschaintamaing maness fingià la construcziun da la galleria Champatsch chi stuvesse gnir realisada urgiaintamaing eir per garantir la sgürezza d'instà a l'istess mumaint ün augmoint da la sgürezza d'inviern sün quist pass da 50%, e quai cun cuosts da ca. 50 milliuns francs. Pel transport da marchanzia füss da promover cun tuott'insistenza il sistem da transport cun containers. Quista cumbinaziun tegna debitamaing quint da l'existenza dal pass dal Flüela chi'd ais üna colliaziun da trafic importanta e buna avuonda per nu gnir negletta o declassifichada, sco eir dal bsögn legitim da la Viafier retica da cumplettar sia rait da circulaziun. Illas dimensiuns qua circumscriittas nu gniss la lingia da viafier tras il

Vereina a cuostair blerun daplü co quels 270 milliuns francs cha la Viafier retica stuves, seguond aignas indicaziuns, investir per pudair augmentar la capacità sülla lingia da l'Alvra. Finalmaing nu füss la finanziaziun da quist concept da trafic general e radschunaivel plü malsgüra co quella dals duos progets officials.

Als 2 da marz 1983 avaiava sar ing. P. Könz, il manader da la progettaziun dal Vereina, in occasiun da la sezzüda cul magistrat da Lavin, impromiss da pisserar cha'l rapport da la viafier a man da la Regenza gnia cumpilà da duos scenaris: ün sco proget Vereina redimensiunà e l'oter sco proget Vereina sainza via rodlanda. Quist'impromischiun nun ais lura malavita brich gnüda accumulida. Ils aderents speran uossa cha la Regenza lascha davopro stübgiar a fuond e calcular tras eir quist concept alternativ, preschantand resultats concrets avant co gnir sves ad üna proposta davart la tscherna da las variantas ch'ella suottametta lura al Grand Cussagl per la decisiun.

5. Pretaisas dal Cumün da Lavin in connex cul proget Vereina 1983

I'lsen d'üna cumplettaziun necessaria dal proget Vereina 1983 Tils suottametta quattras il Cumün da Lavin las sequaintas pretaisas per l'approvaziun ed execuziun:

5.1. I'l rapport da la Viafier retica 1983 staja scrit areguard la *staziun existenta da Lavin* il sequaint:

"Der heutige Bahnhof Lavin muss zur Uebernahme der zusätzlichen Funktion als Anschlussbahnhof für die Vereinalinie in bescheidenem Masse ausgebaut werden. / Eine zweigleisige Anlage genügt jedoch den Anforderungen. Hingegen muss die notwendige Infrastruktur für die Umsteigebeziehungen sowohl in Richtung Münstertal als auch ins Oberengadin geschaffen werden." (pag. 37 sq.)

Il Cumün da Lavin ais persvas cha quistas müdadas chi dvantessan necessarias sajan gnüdas bagatellisadas. El pretenda chi gnia elavurà ün proget general dals stabilimaints ed indrizs previss sco eir da l'access per autos postals e camiuns. Quists progets dessan gnir preschantats al Cumün da Lavin ant co chi gnian trattas decisiuns da princip davart la tscherna da las variantas.

5.2. Seguond il rapport davart il proget Vereina 1983 dess eir üna part da la cubatura restanta da 220'000 m³ material da fabrica gnir depositada sül territori da nos cumün, e quai illa regiun da Raduondin-Quadratscha-Isla (pag. 51 e plan/aggiunta nr. 8). Nus retgnain quistas indicaziuns per üna proposta e refüsain dad entrar in materia ant co chi nun ans vegnan preschantats eir quia stüdis e progets detagliats davart la *deponia 1* previssa. Eir quista part da la progettaziun dess succeder subit, e quai correspondent al gener dals progets stats fats dal 1981 per la deponia a Novai. Il proget per la deponia in dumanda ha da resguardar debitamaing cha'l terrain correspondent ais part da la zona da protecziun da la cuntrada. El dess implü eir cuntgnair ün stüdi davart il cuors da l'En ed eventualas correcturas necessarias da la riva a dretta da quel.

5.3. Pel terrain productiv chi stu vess gnir sacrifichà pel areal da la staziun nouva Lavin/Susch annunzchan ils proprietaris per tocs fingià quattras lur pretaisa per üna *cumpensaziun reala*. Il Cumün da Lavin vaiva preschantà già dal 1981 propostas concretas correspudentas. Tenor quellas vess da gnir megliorà adequata- maing fuond agricul in otras parts dal territori cumünal. Quistas meglioraziuns vessan dad esser fattas al mumaint chi gniss cumanzà culla realisaziun dal proget Vereina.

5.4. In occasiun da tuot las orientaziuns publicas chi han gnü lö i'l ram da quista procedura da consultaziun ais il proget Vereina 1983 gnü preschantà sco definitiv in quel sen, cha'l lö da la staziun nouva Lavin/Susch nu gniss plü müdà. Illas conclusiuns dal rapport 1983 staja però scrit expressamaing il sequaint:

"Es ist aber durchaus denkbar, dass das Projekt 1983 in einzelnen Elementen (Zwischenangriff Novai, Lavin gemäss Projekt 1981 oder Zwischenlösung) geändert werden kann, um eine gesamthaft kostengünstigere Lösung zu erhalten. / Die Veränderung einzelner Elemente wirkt sich auf die Investitionskosten wie folgt aus:

Aenderung des Projektteils	geschätzte Einsparungen
Vereinatunnel mit Zwischenangriff Novai	- 10 Mio. Fr.
Autoverladebahnhof Susch-Lavin unter teilweiser Mitbenutzung des Gebietes "Crusch"	- 8 Mio. Fr.
Autoverladebahnhof Lavin im Gebiet "Cursch" gemäss Projekt 1981, jedoch ohne Personenbahnhof (inkl. Minderkosten Vereinatunnel)	- 25 Mio. Fr.

(pag. 89)

Il Cumün da Lavin vaiva cuntshaintamaing fingià in sia radunanza cumünala dals 19 d'avrigl 1982 decis sainza cuntervusch cha'ls contuorns da Crusch nu das-chan in mincha cas brich gnir tangats da la realisaziun dal proget Vereina. Nus confirmain hoz quista decisiun cun tuotta resolutezza e giavüschain cha quista posiziun clera gnia plainamaing rispettada. Per suottastrichar quista ferma voluntà voul il Cumün da Lavin inviar ün müdamaint da seis plan da zonas cul böt da levar eir fuormalmaing la zona reservada pel areal d'üna staziun da viafier a Crusch.

5.5. Culla realisaziun dal proget Vereina esa da far quint cha la dumanda per üna sporta da trafic cumbinà seguond il sistem cuntshaint da "park-and-ride" s'augmantess considerablamaing. In quist connex renda il Cumün da Lavin attent sül fat ch'el nu füss pront e nu pudess neir brich metter a disposiziun ulteriur terrain per piazzas da parcar per automobilists our d'Engiadina e da la Val Müstair chi gnissan fin a Lavin cun lur auto, staziunessan quia lur veicul e cuntinuessan lura il viadi in tren tras il Vereina.

5.6. Scha'l proget Vereina vess da gnir realisà, chaschuness quai probabelmaing pel Cumün da Lavin müdadas fundamentalas in sia intera structura. Perquai dumanda il Cumün da Lavin quattras, cha la Regenza incumbenzescha sün cuosts dal Chantun ad ün expert o ad ün *instituziun da planisaziun independenta e cumpetenta* da re-
tscherchar las perspectivas per l'avegnir da nos Cumün e da star sco cusgliader a nossa libra disposiziun, almain fin a la fin dal temp da fabrica.

6. Cun o sainza la realisaziun d'üna colliaziun dal gener sco ch'ella ais gnüda missa dad Els in dumanda insista il Cumün da Lavin finalmaing uossa sco adüna süllas duos pretaisas sequintas:

- La *via d'Engiadina* sto urgiaintamaing gnir fabrichad'oura, da möd cha la colliaziun tanter ils singuls cumüns saja sgüra eir d'inviern;
- La *lingia da la Viafier retica fin Scuol* sto in mincha cas gnir mantgnüda.

Nus sperain ch'Els considereschon nossa posiziun cun tuotta seriusità e prontezza da cooperaziun.

Cun amiaivels salüds e perfetta stima

CUMÜN DA LAVIN
Il cuvi:

L'actuar:

Otto Gaudenz

Emil Filli

Agiuntas

Fögl Ladin: venderdi, 23 d'avrigl 1982

Lavin

Flüela-Vereina: prîma posiziun publica i'l ram da la procedura currainta da fuormaziun da l'opinîun

Il cumün da Lavin ha perseguità cun grand interess dal principi fin al di dad hoz la progettaziun dad üna colliaziun sgüra eir d'inviern tanter l'Engiadina bassa e la regiun dal Partens/Tavo. Ella es statta rapreschantada tras il cuvi in uffizi illa cumischiun chi ha gnü dad accompagnar las lavuors da progettaziun dad üna nouva colliaziun ferroviaria tanter Clostra e Lavin cul tunnel dal Vereina e cullas staziuns da chargiar autos. Be infra ils ultims duos ans ha gnü da trattar il magistrat in 17 tschantadas il tema «Vereina». Grazcha a la politica d'infuormaziun averta dal magistrat ha la populaziun pudü perseguitar il process da svilup dal proget dal Vereina. Fingia d'utuon dal 1980 sun dal rest gnüts orientats votantas e votants in üna radunanza cumünala sur dal proget. Pro quella occasiun han quels da Lavin palesà cha els nu sajan perinclets culs progets preschantats quella jada per la staziun dal Vereina, siand cha üna tala perdita da terrain agricul nu saja acceptabla. Eir in vista a quel fat ha il magistrat suottamiss a la cumischiun chi perseguitaiva il proget differentas propostas alternativas chi nu gnittan per finir però resguardadas da quella, resp. respintas.

Il magistrat ha examinà a fuond la missiva da la Regenza al Grand Cusagl reguard il «rapport sur dal proceder da fin qua e sur dals resultats dals sclerimaints da fin qua merit üna colliaziun sgüra eir d'inviern tanter l'Engiadina bassa e'l Partens/Tavo». El ha eir stübgia la documentaziun chi'l sta a disposiziun. Las votantas e'ls votants dal cumün han eir gnü occasiun

da s'approfondir in quista documainta ed han fat richamaing adöver da quai.

Davo ponderaziun a fuond es il magistrat in sia tschantada dals 6 avrigl 1982 gnü a la conclusiun cha üna colliaziun sgüra eir d'inviern vers nordvest saja in princip d'affirmar; el resguarda però ils duos progets preschantats sco surdimensionats. Il magistrat es persvas cha'l proget da la staziun dal Vereina e las deponias da material planisadas illa regiun da Lavin nu sajan acceptabels pel cumün.

Cun granda partecipaziun da la populaziun cun dret da vuschar ha gnü lö als 19 avrigl 1982 üna radunanza cumünala. In la votaziun consultativa chi seguit a l'orientaziun ed a la viva discussiun s'exprimettan pro trais retgnentschas da la vusch 59 dals 62 preschaints cun dret da vuschar cunter il proget da la staziun sco preschantà e cunter ils plans per deponias da material. Cun quista decisiun clera nu voul il cumün da Lavin pregüdicar in ingün möd la tscherna da la varianta. Il cumün parta da la ponderaziun cha la missiva da la Regenza e cun quai ils progets preschantats dal «Flüela» e dal «Vereina» valan, sco declerà, sco basa da discussiun. El voul cun sia posiziun contribuir per temp sia part vi da la fuormaziun da l'opiniun chi ha amo d'eseguir in ulteriurs circuls. Il cumün da Lavin spetta cha sei interess vegnan resguardats ed arcuognoschüts pro'ls ulteriurs sclerimaints miss in vista ed illas trattativas da las autoritats cumpetentas. rv

Donnerstag, 22. April 1982

Bündner Zeitung

Lavin erachtet Flüela-Vereina-Projekte als überdimensioniert

rv. Die Gemeinde Lavin hat die Projektierung einer wintersicheren Verbindung zwischen dem Unterengadin und dem Raum Prättigau/Davos von Anfang an und bis zum heutigen Tag mit wachem Interesse verfolgt. Sie war in der Kommission, welche die Projektierungsarbeiten einer neuen Bahnverbindung zwischen Klosters und Lavin mit Vereina-Tunnel und Autoverladestationen zu begleiten hatte, durch den amtierenden Gemeindepräsidenten vertreten.

Allein während der letzten zwei Jahre hatte der Gemeindevorstand in 17 Sitzungen das Traktandum «Vereina» zu behandeln. Dank der offenen Informationspolitik des Gemeindevorstandes konnte die Bevölkerung den Entwicklungsprozess des Vereina-Projekts mitverfolgen. Bereits im Herbst 1980 wurden die Stimmbürgerinnen und Stimmbürger ausserdem an einer Gemeindeversammlung über das Vorhaben orientiert. Bei diesem Anlass bekundete die versammelte Laviner Bevölkerung, dass sie mit den damals vorgelegten Plänen für den Vereina-Bahnhof nicht einverstanden sei, da der Verlust landwirtschaftlich genutzten Bodens im vorgesehenen Masse nicht verantwortet werden könne. Auch daraufhin unterbreitete der Gemeindevorstand der projektbegleitenden Kommission verschiedene Alternativvorschläge, die jedoch von dieser schliesslich nicht berücksichtigt bzw. abgelehnt wurde.

Beide Projekte überdimensioniert

Der Gemeindevorstand hat die Botschaft

der Regierung an den Grossen Rat betreffend den «Bericht über das bisherige Vorgehen und die Ergebnisse der bisherigen Abklärungen bezüglich einer wintersicheren Verbindung Unterengadin - Prättigau/Davos» und die ihm zur Verfügung stehende Dokumentation eingehend geprüft. Auch den Stimmbürgerinnen und Stimmbürgern der Gemeinde wurde die Gelegenheit geboten, diese Unterlagen zu studieren, und diese ist rege genützt worden. Nach reiflicher Erwägung ist der Vorstand in seiner Sitzung vom 6. April 1982 zum Schluss gekommen, die Notwendigkeit einer wintersicheren Verbindung gegen Nordwesten sei grundsätzlich zu bejahen; die beiden vorgelegten Projekte erachtet er jedoch als überdimensioniert. Was das Projekt des Vereina-Bahnhofs und die geplanten Materialdeponien im Raume Lavin betrifft, ist er der Überzeugung, dass diese für die Gemeinde unannehmbar seien.

Vereina-Bahnhof eindeutig abgelegt

Unter grosser Beteiligung der stimmbe-

rechtigten Bevölkerung wurde am 19. April 1982 eine Gemeindeversammlung durchgeführt. In der der Orientierung und lebhaften Diskussion folgenden konsultativen Abstimmung sprachen sich bei drei Enthaltungen 59 der 62 anwesenden Stimmberechtigten gegen das vorgelegte Bahnhofprojekt und die Pläne für die Materialdeponien aus.

Mit diesem eindeutig ausgefallenen Entscheid will die Gemeinde Lavin in keiner Weise die Variantenwahl präjudizieren. Davon ausgehend, dass die Botschaft der Regierung und damit die vorgelegten Projekte «Flüela» und «Vereina» erklärermassen als Diskussionsgrundlage zu gelten haben, will die Gemeinde Lavin durch ihre Stellungnahme rechtzeitig ihren Beitrag für die noch zu erfolgende Meinungsbildung im weiteren Kreise leisten. Die Gemeinde Lavin erwartet, dass ihre Interessen bei den in Aussicht gestellten weiteren Abklärungen und in den Verhandlungen der zuständigen Behörden berücksichtigt und anerkannt werden.

Fögl Ladin: venderdi, 4 da november 1983

Flüela / Vereina

A Lavin ha gnü lö marcurdi passà üna bain frequentada radunanza cumünala cun la tractanda principala da Flüela/Vereina. I's trattaiva dad orientar e discuter davart la dumanda d'üna colliaziun sgüra d'inviern Engiadina bassa - Partens/Tavo per preparar la votaziun consultativa cumünala-regiunala da prossem marcurdi, als 9 da november 1983. Da tuot quai chi ais gnü dit resorta cha las opiniuns paran dad esser tant inavant fingià fuormadas. Pel mumaint as concentrescha il pisser principal sülla dumanda dal möd da proceder pro la votaziun consultativa. La radunanza cumünala ha decis sainza cunterusch cha'l cumün da Lavin dessa protestar ufficialmaing ed in scrit cunter il fat cha la Pro Engiadina bassa da inavant

a las votantas e'ls votants be duos da las ses dumandas cha la Regenza grischuna ha suottamiss tant a la PEB co eir als singuls cumüns. La disposiziun da la PEB nu permetta da registrar l'opiniun publica effectiva e rinserra la pussibilità ed il privel dad interpretaziuns falladas. Ella ais perquai tant inadattada co eir ingüsta. In consequenza da quai decida la radunanza cumünala da proceder sco segua: a las votantas e'ls votants dess gnir dat la pussibilità da vuschar in radunanza a man da las cedlas da votaziun preschantadas da la PEB, ma eir a man da cedlas cumünalas. La cedia da votaziun elavurada dal cumün da Lavin dess quattras gnir publichada per intimar eir a tschels cumüns da l'Engiadina bassa e da la Val Müstair dad inchaminar quista via da consultaziun, e quai a prò da la chosa importantischma chi sta in discussiun.

Cedia da votaziun cumünala

CUMÜN DA LAVIN

VEREINA / FLÜELA

DUMANDAS	RESPOSTAS	
1. Sun en Etz de l'avis che la colliaziun sgüra sur inviern de l'Engiadina Basa - Partens/Tavo corresponde ad una necessitè?	1. ☐ s'chi	☐ na.
2. Sun las duas variantes progettadas bunas, cumplettas e congrueblas?	2. ☐ s'chi	☐ na
3. A chentüna de las duas variantes preschantadas esa de dar la preferenza, resguardand il seguaints püts de vista: - per motives economicas e de politica de concurrenza - our de la vista de bötz de planisaziun, de la planisaziun dal trafic e de l'economia regiunala - our de la vista de l'energie - our de la vista de la natura e de la protecziun de la patria - ed our de la vista de la protecziun de l'ambient?	3. ☐ Vereina ☐ Flüela	
4. A che variante esa de dar la preferenza per gnir maister cul trafic regiunal e quel surregiunal?	4. ☐ Vereina ☐ Flüela	
5. A chentüna de las duas variantes in dumonda esa de dar la preferenza, resguardand tuot il püts de vista?	5. ☐ Vereina ☐ Flüela	
6. Daje un'alternativa a quists duos projects chi füss amo pli realistica, pli bunmarchada e pli simple per regundicher il bötz d'üna colliaziun sgüra?	6. ☐ s'chi	☐ na
6.1. Vereina sainza via rodianta	6.1. ☐	
6.2. Flüela "moderà"	6.2. ☐	
6.3.	6.3. ☐	

Far una cruschina pro las respostas giavüschadas

VOTAZIUN
CONSULTATIVA
9 NOVEMBER 1983

Cumün da Lavin
7549 Lavin

Agiunta nr. 2 b)

A l'Associaziun da cumüns
Pro Engiadina Bassa

7550 S c u o l

Lavin, als 14 da november 1983

Votaziun consultativa regiunala
concernent Flüela/Vereina

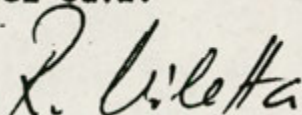
Fich stimà sar president,
fich stimats signuors,

Als 5 da lügl a.c. ha la Regenza grischuna inizià la procedura da consultaziun davart ils progets per üna colliaziun sgüra d'inviern tanter l'Engiadina bassa e'l Partens resp. Tavo. In quist connex ha'la suottamiss t.o. eir a la PEB, a la Corporaziun regiunala Val Müstair ed als singuls cumüns da nossas regions in tuot ses dumandas per tour posiziun. Fand valair cha "l'Engiadina bassa e la Val Müstair hajan la pussibilità da sforzar üna colliaziun sgüra d'inviern be schi sustegnan cun forzas unidas üna varianta" (missiva, pag. 22) han las duos organisaziuns regiunalas dat inavant a las votantas e'ls votants be duos da las ses dumandas. Impustüt han ellas privà a las votantas e'ls votants da la pussibilità da dir lur parair davart la qualità da las duos variantas progettadas (dumanda nr. 2 da la Regenza) e da s'exprimer davart alternativas pussiblas als duos progets "Flüela" e "Vereina" (dumanda nr. 6 da la Regenza). Cun quai ha la PEB da bel principi impedi consciantamaing a las votantas e'ls votants da tour posiziun disferenzhadamaing in quista chosa importantischma, uschè cha'l resultat da la votaziun consultativa regiunala dals 9 da november nu po resplender in möd cler e precis la voluntà publica efectiva. Finalmaing ha la PEB quattras eir violà ils princips fundamentals da la democrazia.

A basa da quistas consideraziuns ha nossa radunanza cumünala dals 2 da november a.c. decis sainza cuntervusch cha'l Cumün dessa protestar officialmaing ed in scrit cunter quist agir da la PEB. Quattras ais quista decisiun executada.

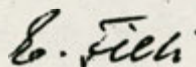
Nus giavüschain da tour notizcha da nossa protesta e restain
cun amiaivels salüds

CUMÜN DA LAVIN
Pel cuvi:

dr. R. Viletta, vicecuvì

L'actuar:

E. Filli

Votaziun consultativa regionala

Dumondas per la votaziun

1. Sun Els da l'avis ch'üna colliaziun sgüra d'inviern da l'Engiadina Bassa – Partens/Tavo correspuonda ad üna necessità?
2. A chenüna da las duos variantes (Vereina o Flüela) dan Els la preferenza?
 - Vereina
 - Flüela (far üna crusch pro la varianta giavüschada)

Missiva PEB/CRVM, pag. 1

CUMÜN DA LAVIN

VEREINA / FLÜELA

DUMANDAS	RESPOSTAS
1. Sun eir Els da l'avis cha la colliaziun sgüra sur inviern da l'Engiadina Bassa - Partens/Tavo correspuonda ad una necessità?	1. ☐ schi ☐ na
2. Sun las duos variantes progettadas bunas, cumpletas e congluablas?	2. ☐ schi ☐ na
3. A chenüna da las duos variantes preschantadas esa da dar la preferenza, resguardond ils seguaings püts da vista: - per motivi economic e da politica da concurrenza - our da la vista da böts da planisaziun, da la planisaziun dal trafic e da l'economia regionala - our da la vista da l'energia - our da la vista da la natüra e da la protecziun da la patria - ed our da la vista da la protecziun da l'ambiaint?	3. ☐ Vereina ☐ Flüela
4. A che vacianta esa da dar la preferenza per gnir maister cul trafic regional e quel surregional?	4. ☐ Vereina ☐ Flüela
5. A chenüna da las duos variantes in dumonda esa da dar la preferenza, resguardond tuot ils püts da vista?	5. ☐ Vereina ☐ Flüela
6. Daje ün'alternativa a quists duos progets chi füss amo plü realistica, plü bunmarchada e plü simple per regiundscher il böt d'üna colliaziun sgüra?	6. ☐ schi ☐ na
6.1. Vereina sainza via rodlanda	6.1. ☐
6.2. Flüela "moderä"	6.2. ☐
6.3.	6.3. ☐

Far üna cruschina pro las respostas giavüschadas

VOTAZIUN
 CONSULTATIVA
 9 NOVEMBER 1983